

ISKRE

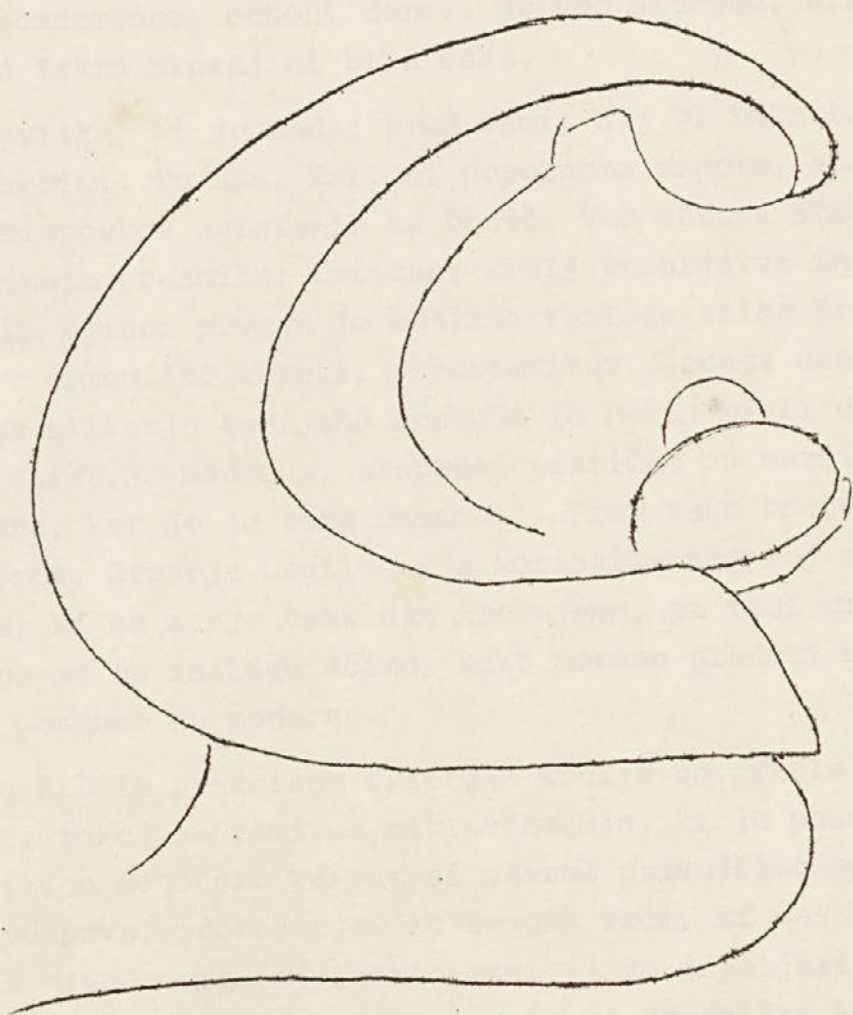

1979/80

XII - 2

MOJA DUŠA POVELIČUJE GOSPODA
IN MOJ DUH SE RADUJE
V BOGU, MOJEM ZVELIČARJU

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

MOJA DUSA POVELOUJE GOSPODA

IN MOJ DUH SE RADUJE

V BOGU, MOJEM ZVELICARJU

STAVITELSKA
KANCELARNA
V BRATISLAVE

UREDNIKOVA BESEDA

Za nami je že mesec in pol, kar so izšle prve Iskre. Kot je slišati in kot je razvidno iz pisem, ki smo jih prejeli, ste z glasilom zadovoljni. To nas ne le veseli, ampak nam daje tudi novega zagona za naslednje številke. Iz prejetih pisem smo izbrali nekaj misli in jih objavili namesto "iskric".

Kljub temu smo od fantov le s težavo dobili dovolj prispevkov. Zato je v tej številki manj prispevkov kot v prvi, ko so fantje pisali še polni vtisov s počitnic. Po tem pa je prišla konferenca, odhodi domov, prihod staršev, hišni prazniki in za Iskre skoraj ni bilo časa.

Številka, ki je sedaj pred vami, naj bi bila božična, tudi po vsebini. To nam, žal, ni popolnoma uspelo, saj je le nekaj prispevkov uglašanih na božič. Več odziva sta v glasilu našla minula praznika: Kristus, kralj vesoljstva in miklavževanje. Za opisom prvega je obširna razlaga slike Kristusa Kralja v semeniški kapeli, predstavitev njenega umetnika akademskega slikarja Lucijana Bratuša in nekaj misli ob tej umetnini. Slika je moderna, ekspresionistična in marsikomu se zdi čudna, ker jo je težje razumeti. Prav tako bo temeljita razlaga prof. Otmarja Črnilogarja koristila najprej nam semeniščnikom, ki se z njo vsak dan srečujemo, pa tudi drugim. Poleg tega se iz razlage učimo, kako moramo gledati na umetnino sploh, posebno na moderno.

Za hišnim praznikom Kristusa Kralja so prišle kratke počitnice, takoj za temi pa miklavževanje, ki je posebno za nas fante važen dogodek. Takrat si namreč privoščimo opazke glede sebe, vodstva, profesorjev in drugih reči, ki nas žulijo. Letos smo "Janezovi" (tj. četrtoletniki) to izpeljali v obliki igrice v treh dejanjih. Prikazovala je semeniško življenje s tiste strani, ki ni vedno vidna. Bili pa smo pošteni: obdelali smo najprej svoje napake. Večina je bila z njo zadovoljna, nekateri so celo menili, da je po dolgem času spet nekaj originalnega in domačega.

Dan po miklavževanju smo se že umirili -- začeli smo duhovne vaje, ki jih je vodil dr. Rafko Valenčič. Tematika je bila aktualna: naša poklicanost, odziv in oblikovanje poklica. Z vso lepoto pa nas čaka še božičnica, ki jo bodo 21. decembra pripravili "Lukovi" (tretjeletniki). Naslednji dan pa se že začnejo božično - novoletne počitnice. Toliko o našem razgibanem in pestrem življenju.

V tej številki pogrešamo nekatere avtorje, ki so se v prejšnji dobro odrezali. Privabili pa smo nekaj novih. Za prihodnjo številko vabimo vse, ki imate malo dobre volje in literarne žilice, da pripravite svoje prispevke. Dobro bi bilo, da bi se nabralo čim več svojevrstnih pogledov na božič in prazničnih doživetij. S svojimi izkušnjami lahko obogatite druge!

Vsem, ki ste pri teh Iskrah kakorkoli sodelovali, se vsi, ki skrbimo za naše glasilo, iskreno zahvaljujemo in vas vabimo k nadaljnjemu sodelovanju. Iskrena zahvala tudi vsem tistim bralcem, ki ste nam poslali svoje pripombe in mnenja ter se nas še kako drugače spomnili. Iskrena hvala vsem in prisrčna voščila za praznike.

Urednik

NAJ VAM BOŽJE DETE PRINESE OBILO
SVOJEGA MIRU IN BLAGOSLOVA, DA BI
VESELI IN ZADOVOLJNI PREŽIVELI
BOŽIČNE PRAZNIKE;

V NOVEM LETU 1980 PA OBILO USPEHOV
IN BOŽJE POMOČI PRI VAŠEM DELU.

"ISKRE"

PRAZNOVANJE KRISTUSA, KRALJA VESOLJSTVA

Zadnjo nedeljo cerkvenega leta praznujemo praznik Kristusa, kralja vesoljstva.

Za vipavsko semenišče je to obenem hišni praznik, saj je hišna kapela posvečena Kristusu Kralju. Že več let je hišni praznik združen z roditeljskim sestankom.

Mrzlo jutro se je umikalo komaj vzhajajočemu soncu. Obronki Vipavske doline, vrhovi Nanosa, Čavna in planota Trnovskega gozda, so se že zlatili v jutranjem soncu. Vsemu temu je dala svoj pečat tudi vipavska burja, ki tudi v nedeljo ni mirovala. Fantje v semenišču so bili zgodaj na nogah. Nekateri so hiteli urejati spalnice, razrede in, se razume, tudi sebe. Tako pripravljene so čakali svoje starše. Semeniška hiša je bila veliko bolj živahna kot na navadne nedelje. Nekateri semeniščniki so staršem hiteli naproti na avtobusno postajo, drugi pa so nestrpno pogledovali skozi okna, kdaj se bo na dvorišču prikazal domači avto. Po visokih, temačnih obokanih hodnikih se je razvil živahen klepet med starši, semeniščniki, profesorji ... Vrstila so se pozdravljanja. Mnogi starši, ki se poznajo med seboj, so si imeli veliko povedati, kajti od zadnjega srečanja je minilo že veliko časa in se zgodilo marsikaj novega.

Ob tri četrt na devet so se vsi starši zbrali v zgodovinskem razredu. Tu jih je pozdravil g. ravnatelj Renato Podbersič, ki so ga skoraj vsi prvokrat videli, ker je letos prvič na tem odgovornem mestu.

V razredih je sledil pogovor razredikov s starši. Razredniki, v drugem in četrtem razredu sta ju nadomestila g. ravnatelj in g. prefekt, so povedali stanje dijakov v šoli. Mnogi starši so izkoristili čas tako, da so se pogovarjali s profesorji, ki stanujejo v semenišču. Nekateri od teh so se dijakov kar resno lotili, upajoč, da se bo stanje izboljšalo.

Ura je nevdržno hitela naprej in že je napočil čas, ki je bil odmerjen sv. maši. Mašo je vodil koprski škof dr. Janez Jenko,

somaševali so predstojniki našega semenišča in predstojnika semenišč iz Ljubljane (g. Lojze Uran) in Maribora (g. Franček Kramberger), ter naši profesorji. Pri maši je pel semeniški pevski zbor pod vodstvom prof. dr. Antona Požarja.

Kapela je bila za hišni praznik lepo okrašena, za kar gre zahvala fantom, ki jo s posebno skrbjo krasijo. Vse ozračje je praznično dihalo tudi zato, ker je v kapeli visela nova slika Kristusa Kralja. Naslikal jo je vipavski domačin akademski slikar Lucijan Bratuš. Tudi škofove besede so kot vedno zvenejele odločno, a prepojene z veliko skrbjo do božjega ljudstva, ki mu je zaupano. Poudaril je, da Kristusovo kraljestvo ni od tega sveta, da ni podobno zemeljskim kraljestvom, ampak je večno. Kristus je svojevrsten kralj, ki ne vlada z orožjem in nasiljem, temveč z ljubeznijo in odpuščanjem. Posebno lepo je bilo sodelovanje staršev, saj je eden bral berilo, nekaj pa jih je izreklo prošnje.

Po maši je sledila svečana akademija, ki je bila prav tako v kapeli.

Uvodno besedo je izrekel Miro Mahnič, ki je akademijo tudi sicer povezoval. Povedal je, da je ta dan slovesen ne samo zato, ker je dan srečanja s starši, ampak tudi zato, ker bo blagoslovljena nova slika. Takoj po odpeti Vodopivčevi pesmi Kristus Kralj vseh večnih časov je profesor Črnilogar predstavil sliko in slikarja. Profesorja, ki ga dijaki sicer poznamo kot predavatelja velikokrat neprijetne latinščine, smo v nedeljo spoznali kot dobrega poznavalca in ljubitelja umetnosti.

Zatem je škof blagoslovil novo sliko. Drobne kapljice blagoslovljene vode in prijeten vonj kadila ter škofova molitev in slika je postala pravi del naše kapele.

Sledila je Vodopivčeva pesem Najvišji, vsemogočni Bog; nato so dijaki Kastelic, Skapin in Trošt recitirali Kocbekovo Veliko hvalnico. Pesnik se je v posameznih delih pesmi približal sv. Frančišku in je z vso preprostostjo zapel Stvarniku za vsako drobno stvar, ki jo ima, ki jo vidi, ali ga obdaja. Na drugih krajih pa je Vsemogočnemu zapel kot izobraženec, ki je vesel njegove prisotnosti. Po odpeti Tomčevi pesmi Nova zapoved je dijak Damijan Gombač deklamiral pesem Franceta Vodnika Borivec z Bogom. Pesnik se je spustil v boj z Bogom podobno kot psalmist: Bog je in ga osvobaja. Po odpeti zahvalni pesmi, ki smo jo peli vsi, so sledila še ravnateljeva obvestila.

Odmoru je sledilo kosilo. Med kosilom se je razvilo živahno kramljanje, tako da je čas hitro minil. Po zaključni molitvi je če enkrat spregovoril ravnatelj. V govoru se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k slovesnosti tega praznika. Zahvala za uspešno praznovanje gre fantom, ki so skrbno očistili stavbi in dvorišče, staršem, ki so se tega sestanka udeležili, škofu, ki je pripomogel, da je bila slovesnost blagoslovitve slike še lepša. Posebna beseda zahvale gre umetniku Lucijanu, ki je sliko naslikal in se slovesnosti blagoslovitve tudi udeležil. Zahvala velja našim sestram, ki tiho in požrtvovalno gospodinjijo po hiši, a ostanejo velikokrat neopazne. Tudi predstojnikom, ki so se vsak na svojem področju trudili za uspeh hišnega praznika velja iskren hvala.

Srečni obrazi so se začeli kmalu poslavljeni. Nekateri so odšli takoj po kosilu, drugi so še malo poklepetali.

Hišni praznik je utrdil vezi med nami in starši.

Božidar Rustja

NEKAJ MISLI OB NOVI SLIKI KRISTUSA KRALJA

Predstavljam sliko Kristusa Kralja in njenega slikarja akad. slikarja, vipavskega rojaka Lucijana Bratuša. Leta 1971 je diplomiral na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in doslej že dosegel zavidljive uspehe: imel je 21 samostojnih razstav, od teh dve v tujini, eno pa pred nedavnim v Mali galeriji v Ljubljani; sodeloval je pri skupinskih razstavah doma in v tujini nad 60 krat, prejel je doslej pet nagrad.

Ta slika Kristusa Kralja je nastala iz zvestobe besedi, ki jo je Lucijan dal pokojnemu dekanu in rektorju SVŠ Slavku Podobniku že pred dobrimi devetimi leti, ko je bila ta stavba šele v gradnji. Umetnik je dolgo premleval podobo nenavadnega kralja in rezultat razmišljanja, poglobljanja v nenavadno, evangeljsko podobo, kakor so Kristusa Kralja v besedi naslikali evangelisti, je sedanja slika.

V centru slike kraljuje Kristus Kralj, obdajajo pa ga simboli evangelistov. Slikar hoče že s samo kompozicijo povedati, da so Kristusovo podobo ljudem najprej naslikali evangelisti, da pa je tudi njih same oblikoval Tisti, ki so ga kasneje sami predstavili v besedi, v Evangelijih. V kompoziciji je torej nakazano nekakšno vzajemno delovanje, vzajemno vplivanje. Umetnik je v tej kompoziciji tudi izpeljal njemu tako priljubljeno križno postavitve centralne figure, tokrat Kristusa Kralja, tako da cela slika vzbuja vtis križa. V tej kompoziciji je to dosegel dvakrat: najprej je že sam Kristus oblikovan tako, da razodeva presek horizontale in vertikale. Slednja je pomembnejša, ker se nevstavljlivo pne v višave - iz težke materije; potem pa se ta ista zasnova ponovi še v razmestitvi simbolov, ki spričo Kristusove veličine morajo biti zamegljeni, manj dognani, kakor je pač vsaka človeška svetost le motna slika Svetosti same.

Rad bi odgovoril mnogim, ki potihom sprašujete, zakaj ni podoba bolj izrisana, zakaj niso poteze bolj razločne, zakaj je ozadje podobe tako ploskovito, tako "prazno".

Slogovno Lucijana uvrščajo med ekspresioniste, med tiste umetnike, ki so v slovenskem svetu bujno cveteli zlasti med obema vojnama, med tiste, ki jih Primorci poznamo posebno po slikah Toneta Kralja. Ti so bili mnenja, da isto sonce z istega mesta ob istem času dvema človekoma ne sije enako. Oba sicer gledata isto sonce, a ko sonce vstopi v njuno zavest, se vtis sonca pomeša z vsem, kar v tistem trenutku gledalca nosita v svoji zavesti. Šele tak, z osebnim razpoloženjem pomešan vtis sonca, je resnično doživetje sonca. Isto sonce pač drugače sije tistemu, ki gre za pogrebom očeta in tistemu, ki se vrača ves prežarjen z vrha Triglava. Svet je torej za vsakega drugačen in tako naj ga tudi slikar slika. To je sicer stara modrost: že pred 2.300 leti je Grk Aristoteles postavil pravilo, da umetnik more napraviti idealnejšo sliko kakor jo najdemo v naravi, s tem pa odprl tudi gledalcu možnost, da sliko po svoje "dokonča". Umetnik naj torej upodobi tisto, kar v trenutku doživlja in obenem pusti umetniko takorekoč "napol izdelano", da bo delo dokončno izdelal gledalec sam. Šele tako se praviloma zaključí čarobni krog: a) oseba ali predmet iz življenja - b) umetnikovo doživljanje tega predmeta ~~ali~~

Fotografijo slike Kristusa Kralja v semeniški kapeli si lahko ogledate v božični številki Družine (št.48/49) na strani 6 pod naslovom: Program in odziv!

ali osebe - upodobitev tega doživetja in - c) gledalčevo doživetje ob gledanju umetnine: krog je s tem sklenjen.

Z govorico fotografa bi isto povedali takole: predmet je kakršen je, a umetnik ga najprej razvije v svojem razvijalcu, potem pa še gledalec v svojem. Seveda imamo različne razvijalce v svoji duševnosti in niti isti človek nima ves dan enakega.

Vrnimo se k sliki! Od zunanjšega roba simbolov in slike Kristusa prehajamo, kakor je umetnik prehajal, proti sredini k čedalje pomembnejšemu: to sta obraz in roka, najplemenitejša dela človeka, simbola duha in ustvarjalnosti. Nič, prav nič, ne sme zmotiti te osrednje pozornosti, še najmanj kako ozadje. Še več: sivkasta ploskev ozadja uničuje vsak vtis prostora in časa, kakor bi slika hotela povedati: moje kraljestvo ni od tega sveta - iz te države, iz tega stoletja. Važna je samo podoba Kristusa Kralja, brez panorame, pomemben je samo Kristus, ki bo edini pomemben, ko se bosta zamajala nebo in zemlja, ta velika panorama.

Trdno, zanesljivo sedeči kralj, ki v spodnji polovici slike razodeva težjo gmoto, a se ta ista gmota v nekaj linijskih poskusih poskuša zaleteti v višino, končno le uspe: v zgornji polovici se snovno zoži, materije skoraj ni več, zato pa je duha tem več. Tega duha izražata obraz in roka. Iz materije se poraja duh, iz mrtvega se poraja vstajenje, ne le Kristusovo, ampak tudi vstajenje celega stvarstva s človekom na prvem mestu. Takó sliko razumem: nisem le "delovna sila", nisem le "člen ljudskih mas", nisem le "proizvajalec", ki me družba sicer pripelje do upokojitve, potem pa še do nekakšnih "večnih lovišč", ampak oseba, ki se skozi edinstveno dialektiko življenja, tj. skozi napetosti truda od zore do mraka vzpenja k imenitnejšemu življenju, ki ga oko ni videlo in uho ni slišalo, k vstajenju s Kristusom, kakor ga ta podoba predstavlja, če nam oko drsi od spodaj navzgor.

Razkriti del Kristusovega telesa ne kaže nobenih atletskih, renesančno lepih in polnih mišic, nobene silovitosti. Telo je šibko, skoraj nepomembno, saj je tudi Njegovo kraljevanje od onega sveta: "Ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki bojevali, da bi ne bil izročen Judom; tako pa moje kraljesvo ni od tod. (Jan 18,36)

Je pa telo z roko vred škrlatno rdeče: ta nenavadni kraljevski plašč je Kristus dobil med samim "obredom ustoličevanja".

Zastopnik edine tedanje svetovne sile - Rima je namreč sebe hotel rešiti iz mučne situacije, zato je dal Kristusa prebičati, misleč, da se bo tak Judom zasmilil. Taktika ni uspela, njemu pravniku je pravo odpovedalo, a njegovim vojakom je uspelo: Kristusu so stkali kraljevski plašč, a ne s statvami, ampak z bičem po goli koži. Čemu torej še zlati brokat za moža bolečin, ki si je kraljestvo pridobil s tem, da je najprej krvavi pot potil, potem pa še bičan bil?

Po svojem izrazu slikarsko izjemni obraz predstavlja tarčo za oko gledalca. V njem je umetnik skušal zgoščeno izraziti svojo misel: TIHA, DOSTOJANSTVENA SUVERENOST:

nič kričave propagande	- tiha nevsiljivost,
nobenih kompromisov	- trdno dostojanstvo,
nobenega nasilja	- božanski ponos,

to je Njegov slog kraljevanja!

Izraz tega obraza slikarsko povzema besedno sliko treh prvih evangelistov (Mateja, Marka in Luka), ki poročajo o Pilatovem zasliševanju Kristusa do besede enako: "Ti si judovski kralj?" Kristus pri vseh enako odgovarja: SEM. Trikratni preprosti SEM brez vsakršnih pojasnil. Jaz vsaj bi tej sliki najraje rekel: "SEM".

V tem obrazu pa končno vidim še to, da je Kristus lahko tudi Slovincu podoben, ali bolje, da je tudi Slovenec po božji podobi ustvarjen, kajti v tem obrazu najdem celo procesijo znanih, dobrih in pobožnih, živih in že pokojnih naših domačih trpinov.

Stara modrost pove, da mora mož vladati z istimi sredstvi s kakršnimi je na oblast prišel. Naš kralj je na oblast prišel s križem - ne z mečem in drugim tako ali drugače nabrušenim orožjem. Njegovo znamenje je torej križ, sicer tanjši, predolg, a dovolj razločno znamenje, da v njegovo kraljestvo spadajo tisti, ki si upajo vsak dan vzeti svoj križ in hoditi za njim.

Semeniška kapela Kristusa Kralja je po svojih simbolih evangelistov - prav tako delo Lucijana Bratuša - segla iz tega svetega prostora tudi v naše vsakdanje, šolsko življenje: štirje razredi so namreč dobili vsak po enega evangelista. Morda se odslej 1. razred ne bo več imenoval prvi, ampak Matejev, drugi Markov, tretji Lukov in četrti Janezov. Izraz "razred" (classis) izvira namreč iz prve znane rimske davčne razporeditve davkoplačevalcev. Naš vzgojni zavod pa vendar ni davkarija, zato bo morda, dragi dijaki, tudi vam bolj po volji biti najprej Matejev, tj. brati in študirati in

posnemati Mateja, ki vas bo v štirih letih pripeljal do Janeza, ta pa do osrednje osebnosti te slike, do Kristusa Kralja.

* * *

Vsem nam mora biti pri srcu topló, če zvemo za takega kralja, če nam evangelij naslika takega kralja, če nam je naposled Lucijan dal podobo takšnega kralja, o kakršnem nam danes govori Cerkev - kraljestvo tega kralja, če namreč zvemo, da Nekdo dobrohotno misli na nas, ne le misli, ampak skrbi za nas, lepše misli in skrbi, kakor morem in si upam misliti sam. Tak kralj je prikupen in je potreben! Če mi povrhu še pove, da je njegov Oče tisti, ki se mu je milo storilo, ko se je zgubljeni sin vrnil, je to prvi in zadnji kralj, ki mu še zaupam. Ne po živalski, po božji podobi, pravi, da sem ustvarjen; ne krhek slučaj, njegova previdnost da me vodi; ne na smrt, na večnost da sem naravnan; ne za večna lovišča, ampak za sveta, večna nebesa sem ustvarjen. Tak kralj je prikupen in je potreben.

Tudi David je bil kralj, a ko zapoje pesem o Kristusu Kralju, se otroško preprosto izpove, srce razgrne in pravi: "Gospod, preizkuješ me in me poznaš; ti veš, če sedim ali vstanem; ti prodreš v moje misli od daleč; ko hodim in ko ležim, ti vidiš in na vsa moja pota paziš. Ko besede še ni na mojem jeziku, glej, Gospod, ti že vse veš ... in svojo roko name polagaš". (Ps 139)
Tak kralj je prikupen in je potreben!

Preden so astronauti napravili prvi korak v kraljestvo vesolja, davno prej je bila za kralja Davida tolažilna misel: Če bi se povzpел v nebesa, si ondi; če bi legel v podzemlje, si tam. Če bi vzel peruti zore, če bi prebival na koncu morja; tudi tja bi me vodila tvoja roka. (Ps 139)
Tak kralj je prikupen in je potreben!

Kralju Davidu ni bilo treba brskati po vsem živalskem svetu, da bi tam našel svojega "Adama", ker mu je bilo dano spoznanje, da je po božji, po kraljevski podobi ustvarjen: Ti si namreč moje ledvice naredil, me stkal v telesu moje matere; hvalim te, ker sem tako čudovito narejen. (Ps 139)
Tak kralj je prikupen in je potreben!

Prav zanimiv je proces, ki ga je prestal Kristus Kralj pred okupatorskim Pilatom: Judje so Kristusa zatožili, da se dela kralja. Upali so, da ga bo Pilat za to gotovo obsodil. Pa niso

uspeli. Na procesu se Pilat z Jezusom bolj osebno pogovarja o njegovem - za Pilatove pojme smešnem - kraljestvu. V tem pogovoru je Jezus do Pilata celo toliko ljubezniv, da mu pojasni, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Pilat na vse skupaj nič ne da in bi Jezusa najraje oprostil. Kasneje pa je Jezusa vendarle obsodil, pa ne zato, ker se je "kralja delal", ampak, ker se je za svojo službeno mesto bal. Obsodba je padla, ko je iz množice zaslišal glas: ako tega oprostiš, nisi cesarjev prijatelj. Vse evangelsko poročilo o Pilatovem zasliševanju Kristusa pa je izredno prav zato, ker se v njem trikrat ponovi mirni a neizprosni: SEM, SEM, SEM, a moje kraljestvo ni od tega sveta. Ta slika Lucijana Bratuša pa prav to in prav tako tudi meni govori: SEM.

Še enkrat se ozrimo na sliko Kristusa Kralja, delo vipavskega rojaka akademskega slikarja Lucijana Bratuša, hkrati pa prisluhnimo besedi, s kakršno je slikal Kristusa Kralja vernikom v Filipih apostol Pavel: Ponižal se je in bil pokoren do smrti, smrti na križu. Zato ga je Bog povišal in mu dal ime, ki je nad vsa imena, da se v Jezusovem imenu pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo, in da vsak jezik prizna slavo Boga Očeta, da je Jezus Kristus - Gospod. (Fil 2,8-11)

Umetniku želimo, da bi njegovo snovanje še naprej hodilo svetopisemsko pot, ker je Kristus Kralj tudi sodobnim Kristusovim učencem prikupen in potreben.

Dovolite mi, da končam to predstavitev - ne z besedami Kristusa Kralja, ampak s Pilatovim očitkom, očitkom zasliševalca na procesu proti Kristusu Kralju, z očitkom, vrženim ljudem, ki bi bili Kristusa sprejeli za kralja, če bi bil po njih misli. Ta očitek je: Glejte, človek! Da, res ni bil več niti človeku podoben, - bil je namreč Bog, KRALJ VESOLJSTVA.

prof. Otmar Črnilogar

Z velikim veseljem in zanimanjem sem pravkar skoraj v celoti prebral danes dobljene Iskre. Marsikaj lepega in obetajočega se iskri v njih. Fantje, le pogumno naprej, s pomočjo Jezusa in njegove matere Marije, do oltarja ....

(A. Glešič, Izola)

KO PRIDE MIKLAVŽ

Enkrat na leto goduje sv. Miklavž. Samo en večer je, ko pride in se pokaže ljudem. In kot se pač spodobi za svetega človeka, smo mu tudi mi pripravili lep sprejem, ker nam je prihod že prej napovedal.

Da bi bil večer krajši, da ne bi tako težko čakali, nas je Janezov letnik zabaval s kar se da zanimivo, pa tudi dokaj resnično igro v treh dejanjih: Vstajanje, kosilo, študij. Vse se seveda dogaja v semenišču: v spalnici, v jedilnici in v razredu.

Čeprav bi človek mislil, da vsaj jutranjo tišino bolj spoštujemo kot večerno, se pri marsikom in v marsikateri spalnici pokaže, da ni tako. Marsikdo posluša radio, klepeta in zgodijo se tudi nenavadne stvari. Razpravlja se o ljubezni, o profesorjih, o hrani, o dnevnem redu in podobno. Pri kosilu žalostno pogledamo v lonec, toda tudi to se pozabi, ko steče živahna debata o sprehođu, nakupovanju, dopisovanju ... Pri popoldanskem študiju pa je lažje kritizirati profesorja, kot učiti se njegovega predmeta ... Taka je bila zgodba igrice.

Prav je bilo, da si te igrice ni ogledal sv. Miklavž, ker bi se sicer takoj vrnil v nebesa.

Po predstavi smo stopili k oknom, da bi videli prihod samega sv. Miklavža. Prihod je bil veličasten. Miklavž se je pripeljal v avtomobilu, ki je sicer spominjal na tuzemske Diane; mogoče pa je vseeno bil iz nebes? Pred avtomobilom in ob njem sta hodila po dva angela. Miklavž je pozdravljal, mi pa smo ploskali. Kmalu smo bruhnili v prešeren smeh, kajti za Miklavževim avtomobilom so se v prikolicici, ki pa najbrž ni bila Miklavževa last, pripeljali sami vragi. Kar pri srcu me je stisnilo, ko sem pomislil, da lahko prav mene pograbiyo.

Z negotovostjo in previdno sem se približeval sv. Miklavžu, pri tem pa pazil, da bi bil v varni razdalji od spak. Miklavž je bil zelo prijazen, nič utrujen, čeprav sem po njegovi dolgi bradi sklepal, da je že precej star. Sicer je bil obraz zelo

podoben obrazu prof. Sporna; ampak to samo tako rečem. Kje sem jaz že kdaj videl sv. Miklavža! Tedaj sem se z njim prvič srečal, kajti prejšnja leta sem moral spat, če sem hotel, da mi je kaj prinesel. Torej se mi je le dozdevalo, da je Miklavž nekomu podoben, zapomniti pa si moram njegove poteze, da bom videl, če bo drugo leto ravno tak.

V dvorani, kjer se je prej odigrala igrice je bil zanj že pripravljen tron. Zraven so se postavili angeli in tudi spake so našle svoj prostor. Miklavž ni bil prav hudo zadovoljen z nami, povrhu pa so še spake trdile: "Lucifer je na vas ponosen!" Nekdo se mi je za hrbtom oglasil: "Vsaj nekdo je ponosen na nas!"

Vsak, ki ga je Miklavž poklical, je moral najprej stopiti pred spake, da so mu povedale svoje mnenje o njem. Še to! Mene ja bilo tako strah!

Angeli so od nekod prinesli košare z darili, ki jih prej nisem videl. Miklavž jih ni prinesel s seboj in tudi nihče od njegovih, torej ...?! Najbrž so priletele kar iz nebes za njimi. Pa tudi košare so se mi zdele znane; eh, tudi to se mi samo zdi.

Poklicali so me. Naj grem ali ne? Pred spake je bilo namreč treba. Stopim. Kako se mi je srce oddahnilo, ko je eden od hudičev rekel: "Nate pa šef Lucifer ni prav nič ponosen!" Stopil sem k Miklavžu. Čutil sem se že veliko bolj varnega, češ me bo že sveta roka varovala pred vrage. Miklavž je bil zelo prijazen. Povedal mi je nekaj napotkov. Bil sem zelo vesel in srečen, da imam tako malo šans pri Luciferju.

Miklavževanje se je kar zavleklo. Smejali smo se in kar pozabili na čas. Nekdo mi je potem rekel: "Vidi se, da v nebesih nimajo občutka za čas, ko pa je bil Miklavž tako dolg!"

Miklavž mi je prinesel neko pečeno reč, ki naj bi bila podobna bogmevaruj -- samemu vragu. V rokah, oziroma tacah je držal palico. Ne vem, ali je to prinesel le meni: nikogar si ne upam vprašati. Sicer pa naj bo, kar hoče: vraga sem pojedel (bil je dober), palico pa vrgel v smeti.

Franc Likar

V nekaterih prispevkih je mogoče zaslediti preveč prozorno moraliziranje; to nikakor ni v prid literarni oziroma časnikarski vrednosti.

(D.dr.Klemenčič, Družina)

B O Ž I Č

Dan, ko se je rodil Kristus, naš Odrešenik. Tak veličasten dogodek, pa se je zgodil v revni, napol podrti votlini. Zakaj prav tam? Ali si ni božji Sin zaslužil bogate hiše za svoje rojstvo? Trdosrčnost ljudi mu je zaklenila vrata. Bali so se odrešenja!? Bali svetlobe!?

Kristus - Odrešenik si je sam izbral skromno votlino. Ni maral "pobeljenih grobov". Imel je raje revščino, a iskreno. Hotel je pokazati ljudem, naj se ne bojijo revščine. Hotel je revščino posvetiti. Vedel je, da se ga ne bo nihče drug tako razveselil kakor revni preprosti pastirji.

Na ta dan se je rodil Kristus. Rodil se je, da bi nas odrešil. Vsa njegova pot od rojstva preko trnja v življenju do trpljenja na križu je bila njegova pot darovanja. Daroval se je za nas, za naše grehe, za naše odrešenje. Največji dogodek vsega človeštva je njegova smrt - daritev na križu. Šele ta veliki dogodek napravi tudi njegovo rojstvo veliko. Kakšen pomen bi imelo rojstvo, če ne bi bil cilj njegovega življenja daritev za nas?

Prav je, da se spominjamo njegovega rojstva. Prav je, da naredimo jaslice, prav je, da se na ta dan obdarujemo, kot je v nekaterih krajih navada. A to je premalo; v tem je le simbolika. V resnici moramo predvsem naša srca pripraviti na ta dan. Toda samo na ta dan bi bilo premalo, vsak dan se moramo spomniti Kristusovega rojstva. Kristus vsak dan trka na naša vrata, na votlino naših src.

Ali bomo taki kot tisti v Betlehemu, ki so odklonili streho Jezusu, ko je bil še pod Marijinim srcem? Ne! Na stežaj mu odprimo svoja srca. Zato se pripravimo na božič tako, da ga ne bomo čutili samo kot zunanji obred, ki mine kot zvezdni utrinek in izgine v temi. Potrudimo se in se pripravimo na božič tako, da bomo našli Jezusa v svojem srcu. Potrudimo se, da se bomo spominjali Jezusovega rojstva vsak dan, da bi se vsak dan v naših srcih rojeval KRISTUS - ODREŠENIK.

Alojz Furlan

LANSKI BOŽIČ

Zadnja ura pouka pred božičnimi prazniki. Vsi smo nestrpni. Profesor le s težavo zaključuje šolsko uro. Zadnji napotki o domači nalogi, o dobri knjigi, ki naj jo vzamemo domov, voščilo za božič in novo leto ter ... Zvonec naznani konec pouka. Kakor misel hitro vstanemo. Čast bodi in križ, potem pa vrisk, smeh, zadnja voščila in tek na avtobusno postajo. Ker sem Vipavec, namesto na postajo zavijem proti domu.

Zopet smo vsi doma, zbrani pri skupnem kosilu. Med obedom vprašam brata, če je že vse pripravil za jaslice, tudi božično drevesce. Odgovori mi, da še nič. Razjezim se in kričim, kaj si misli, ali bomo letos ostali brez jaslic in božičnega drevesca, da po mah ni mogoče, ker je na Nanosu sneg. Oče poseže vmes in pravi, da so oni doma hodili po mah v snegu in ga potem doma sušili.

Po kratkem prerekanju smo se domenili, da bomo šli še isti dan na Nanos. Oče bo šel na lov, midva z bratom pa po mah in božično drevesce. Mama nama naroči, naj prineseva domov lep brinov grmiček, češ, da tudi oni doma nikoli niso imeli jelke ali smreke, marveč brin ali lep borov vršiček. Tekanje po hiši gor in dol, iskanje pravih hlač, gojzeric, nahrbtnikov in ... Mama nam hitro pripravi malico. Hitro v avto in skozi Vrhpolje in Sanabor na Nanos. Kmalu se je začel sneg, zato smo morali natakniti verige.

Ustavili smo se v Lozi. Z bratom sva vzela vsak svoj nahrbtnik, sekirico in majhno lopato. Očetu sva zaželela dober pogled in veliko lovske sreče. Snega je bilo kakih dvajset centimetrov, vendar je bil mehak in udiral se je. Počasi sva koračila po zasneženem gozdu, kot "strokovnjaka" sva ogledovala in ocenjevala sledi razne divjadi. Prav nikamor se nama ni mudilo. Gledala sva naokoli po gozdu in iskala primerne previse, kjer bi dobila mah, ki ga sneg še ni pokril. Dobre volje sva gazila sneg, se pogovarjala in se smejala. Resnično sva bila sproščena in vesela.

Po polurnem iskanju in kolovratenju sva končno našla kraj, ki sva ga iskala: divje skale, pokrite z mahom po katerem je curljala voda. Odložila sva nahrbtnika in pričela nabirati mah. Počasi in

previdno sva trgala moker mah od mrzlih sivih skal. Kmalu naju je začelo zebsti v roke. Hitela sva z delom, premetavala sneg in ne-utrudno iskala novih zaplat. Velika plastična vreča se zlepa ni hotela napolniti. Mraz ni prizanesel niti ušesom niti nosu. Vrečo sva končno le napolnila in jo spravila v nahrbtnik. Pojedla sva pomarančo in si ogrela prezeble roke. Potem sva vzela nahrbtnika, roke potisnila v žep in odšla proti Lipam.

Hodila sva po gozdu med visokimi smrekami, obloženimi s snegom, ki so se ga počasi otresale. Tiha pokrajina, mir narave. Tu ali tam je sled jelena ali srne prekrižala pot. Mlade smreke so stokale pod težo mokrega, južnega snega. Pozabila sva na uro, na mraz, na mah in celo na brin, ki sva ga morala še poiskati. Nikamor se nama ni mudilo. Ves ta mir, ta zimska idila sta govorila svojo skrivnostno govorico. Vsa narava je bila oblečena in ovita z ljubeznijo Stvarnika. Le Oče lahko tako skrbi za svoje stvarstvo. Visoke smreke so kazale v nebo, kjer prebiva On. Uživala sva. Usta so se nama sama od sebe širila.

Prišla sva na kraj, kjer naj bi posekala lep brinov grm. Nahrbtnika sva vrgla v sneg in iskala: Otresala sva sneg z brinovih grmičev, ocenjevala tega in onega in končno izbrala. Nekaj časa sva ga ogledovala, potem pa dva zamaha s sekiro. Brinovo drevesce sva dala v nahrbtnik, ven pa sva vzela malico. Usedla sva se na nahrbtnika in pomalicala. Klobasa je kar sama izginila.

Ura se je bližala četrti popoldne. Počasi je sonce zašlo in začelo se je mračiti. Hitro sva vzela nahrbtnika in odšla čez Gradišče domov.

Med potjo sva delala načrte, kako bomo postavili jaslice, kako okrasili božično drevesce, koliko bomo potrebovali tega in onega.

Ob tem sem se spomnil božiča iz prejšnjega leta: zbrana je bila vsa družina, zmolili smo rožni venec, pokropili sobe, kuhinjo, avto, podstrešje, ... Zapeli smo tiho božično pesem, še eno in še eno. Le lučka v štalici je svetila na Odrešemika.

Aleksander Skapin

PRIJATELJ, TUDI ZATE SE JE RODIL!

Božič, ta najlepši praznik v cerkvenem letu! Z adventom se zaključí pričakovanje Njega, ki odrešuje ves svet, vse ljudi, vsakega posebej.

Že od majhnih nog mi je bil ta praznik všeč. Čeprav skrivnosti Odrešenikovega prihoda nisem razumel, nisem razumel v čem je božič; sem pač le od drugih vedel, da se je rodil Jezus v vsej revščini in da se naredijo jaslice, kjer bomo ves božični čas do svečnice molili. Božiča sem se veselil vse leto. Izredno rad sem pomagal pri krašenju božičnega drevesca, prav tako tudi pri postavljanju jaslic. Ni lepšega na svetu kot sveti večer!

Bližal se je božič. Pričakoval sem ga med tujimi ljudmi. Vedel sem, da mi tisti božič ne bo toliko pomenil kot druga leta, ne bo doživetja ob jaslicah v domači družini. Živel sem v mestu, čisto sam med tujci, med ljudmi, ki se med seboj ne poznajo, ne pozdravljajo, čeprav živijo v istem bloku. Vprašal sem se, kako ti ljudje pričakujejo Odrešenika, rešitelja človeštva! Bil sem tudi jaz eden tistih, ki to leto božiča ne bo doživel, v srcu se Kristus ne bo rodil. Ne bom imel jaslic, ne bom ob topli zakurjeni peči molil na sveti večer, ampak bom sam, v mrzlem stanovanju, med štirimi stenami. Kako naj tu občutim rojstvo Odrešenika v mojem srcu? Preveč sem bil razočaran, da bi bil božič tudi moj božič.

Dnevi so hitro tekli. Prišel je sveti večer. Bil je natanko tak, kot sem ga pričakoval, če ne še bolj čuden in prazen. V mojem nemirnem srcu ni bilo prostorčka Zanj. Zelo malo sem molil tisti večer. Pa še ta molitev je bila vse prej kot molitev fanta na sveti večer.

Zeblo me je. Legel sem v posteljo. Sam ne vem, kdaj sem zaspal, a drugo jutro je bilo treba spet v šolo. Da, v šolo, kot včeraj, kot bom moral jutri in pojutrišnjem. Ko bi bil to navaden dan, bi mi bilo lažje, tako pa sem šel s težkim srcem med ljudi, katerim se prav tako kot meni v srcu ni rodil Odrešenik. Ljudje so bili takšni kot vsak dan, jaz pa sem bil poleg te vsakdanjosti še razočaran in žalosten. Dan je bil pust, težak; tudi v srcih meščanskih sošolcev ni bilo čutiti božiča.

Popoldan mi ni bilo za študij. Sprehajal sem se gor in dol po stanovanju in premišljeval, kako zelo prazen je zame ta božič. Kako se v človeku vse obrne! Saj sem vendar včasih toliko čutil do božiča, ta dan pa nič. Da bi bil ta božič vsaj malo božičen, sem vzel v roke neko knjižico z božičnimi mislimi, kjer je bil tudi tale stavek: "Odrešenik se je rodil za ves svet. Tudi za vsakega posameznika, tudi zate." Tudi zame? Zamislil sem se. Da, človek božji, tudi zate se je rodil! Sprejmi ga, sem glasno vzkliknil, da me je lahko slišala soseda, če je hotela. Nemočen sem pokleknil ob postelji. V oči so mi silile solze. Postalo me je sram. Sram pred Bogom: "Jezus odpusti mi! Tudi zame si se rodil. Tudi meni hočeš dobro. Ljubiš me. Jaz pa ti ljubezni ne vračam." Taka je bila moja molitev, nato pa sem vstal, oblekel plašč, vzel dežnik in se odpravil v cerkev. Deževalo je, v moje srce pa je prihajal topel žarek sonca. V cerkvi je bilo le nekaj ljudi. Ob jaslicah sem zagledal Tomaža, mojega nekdanjega prijatelja. Nisem ga ogovoril, ampak pokleknil na klečalnik pred križem in dolgo zatopljen v molitev prosil odpuščanja. V cerkvi sem bil zelo dolgo. Morda uro, morda dve.

Pred cerkvijo me je čakal Tomaž. Zelo sem se začudil, a bil sem vesel, da se je spomnil name, na najino prijateljstvo, in sodil sem, da me bo povabil na pijačo. Toda zmotil sem se. Bil je zelo resen. Pozdravila sva se. Ni se nasmejal kot ponavadi. "Glej, že tri leta se nisva videla in že tri leta nimam vere, kot sem jo imel še, ko sva bila prijatelja. Vprašam te samo to, kako si mogel sedaj skoraj dve uri klečati in moliti. Meni to ne uspe niti pet minut, povrh vsega pa niti ne molim, ker nimam vere. Vem, da je božič, toda meni ne pomeni nič več. V mojem srcu ni Jezusa, čeprav bi kljub neveri rad občutil vsaj nekaj tiste sreče, ki jo vidim na tebi, pa čeprav vem, da se to ne bo zgodilo. Kako ti čutiš Boga? Kako se z njim pogovarjaš?"

Te besede so me prevzele. Prijel sem ga za ramena in mu rekel samo tisto besedo, ki je tudi mene rešila: "Prijatelj, tudi zate se je rodil, Odrešenik! Skušaj ga sprejeti in ne boš se več čutil samega." Ko sem mu povedal vso svojo zgodbo, je bil presenečen. Nekaj trenutkov sva molčala, nato pa je predlagal: "Si za to, da prideva zvečer skupaj k maši?" Nepopisno srečen v srcu sem mu pritrdil. Poslovila sva se in ko sem stopal proti

domu, sam sebi nisem mogel verjeti, da se je z menoj res zgodilo nekaj takega. Prvič v življenju sem v sebi začutil skrijnost Kristusovega rojstva, prvič sem občutil pravo božično srečo.

V cerkev sem šel, še preden so se začeli zbirati ljudje k večerni maši. Pred cerkvijo me je že čakal Tomaž. "Stopiva notri", sem rekel in že sva stala v cerkvi. Bila sva sama. Pokleknila sva pod križ. Molila sva. Vsak zase. Ozrl sem se Vanj in se mu z vsem srcem zahvalil: "Hvala Odrešenik, spoznal sem Tvojo ljubezen. Hvala ti, da sem srečal Tomaža. Pridi v srca vseh, ki te še niso sprejeli. Naj spoznajo, da si se rodil tudi zanje, da jih ljubiš kot ljubiš ves svet, saj si zato prišel med ljudi, da bi vse ljubil."

Cerkev so napolnili ljudje. Vse je bilo slovesno. Vsega me je prevzelo. Čutil sem Kristusa, čutil njegovo bližino, njegovo ljubezen. Hvala, Odrešenik, hvala!

Franc Likar

SPOZNAVANJE

Solza noči,
sled bolečine,
praznote srca.

Solza noči,
davno spoznanje
trpečih oči.

Solza noči,
strašni krik
osamljenih dni.

Dario Iskra

Z veseljem sem prebral vse sestavke vašega glasila. Presenečen sem bil nad lahkotnostjo s katero sestavljalci izražajo svoja spoznanja, svoja čustva in svoja pričakovanja. Lahkotnost je predvsem vsebinska. Ta mi je všeč. ... Pričakoval bom naslednje vaše glasove v prihodnjih številkah. (V. Kobal, Deskle)

K D O ?

Le kdo tako hiti,
tako za nas skrbi?
Vse čisto je, opráno,
le kdo pripravlja hrano?

Roke so vse pripravile,
na mizo nam postavile.
To so roke sestrá,
roke sestrá so tu doma.

Milan Kobal

ŠOLSKI IZLET

Proti koncu šolskega leta smo se začeli pogovarjati o končnem izletu. Imeli smo dve možnosti: ali po poteh AVNOJ-a, ali pa za tri dni na morje. Ker smo vsi osmošolci glasovali za morje, je bilo končno odločeno.

Vsi osmošolci smo se neke srede ob šestih zjutraj, zbrali na šolskem dvorišču, kamor sta po nas prišla dva avtobusa. Ob pol sedmih smo z veselim petjem zapustili šolsko dvorišče. Pot je bila naporna, kajti bilo je zelo vroče in smo morali odpreti celo avtobusna vrata. Ker sem sedel v prvem sedežu pri vratih, mi je bilo zato kar prijetno. Med potjo smo si čas krajšali s pripovedovanjem šal in zastavljanjem ugank. Tovariš nam je zastavil težko uganko in obljubil tistemu, ki jo bo pravilno rešil, deset dinarjev nagrade. Vsi smo se na vso moč trudili, a šele ko smo prispeli na našo obalo, se je nekemu dekletu posrečilo najti pravilno rešitev. Med bučnim ploskanjem je svečano prejela nagrado.

Odšli smo v hotel, od tam pa v določene nam hišice. Ko smo si vse uredili, smo že morali na večerjo. Po večerji so nam strogo prepovedali hoditi iz hišic.

Ob sedmih smo imeli zajtrk, po tem pa smo lahko odšli k morju. Komaj smo odložili svoje stvari, smo bili že v vodi. Kričali smo, se smejali, bilo je zabavno. Kislo so se držali tisti, ki so že takoj, ko so stopili v vodo, zagazili na morskega ježka, ta pa jim je za spomin pustil nekaj bodic v nogi. "Obdarovanci" so posedli po obali in nas z zavidanjem opazovali. Po kosilu smo se lahko kopali v bazenu, ki je bil tik pred hotelom. Tu smo hoteli pokazati vse svoje spretnosti pri skakanju v vodo. Ker pa smo oškropili učitelje, smo morali tudi s tem prenehati. Po večerji so nam dovolili ostati do desetih na plesu. Plesalcev nas je bilo toliko, da smo morali plesati poleg plesišča. Do desetih smo se tako naplesali, da smo komaj našli pot do svojih hišic. Tam sem takoj legel in zaspal kot ubit.

Zjutraj so nas le s težavo zbudili k zajtrku. Nato smo se s trajektom odpeljali na plažo, kjer smo priredili tekmovanje v plavanju. Udeležil sem se ga tudi sam in zasedel tretje mesto. Ker smo bili tam do večera, smo se kopanja kmalu naveličali in smo odšli, da bi obiskali vsako gostilno na plaži. Tudi tisti večer smo smeli ostati na plesu do desetih.

Naslednje jutro po zajtrku nisem bil nič kaj vesel, saj je bil to zadnji dan izleta. Zvečer tovarišev sploh nismo poslušali, da bi s plesom nehali ob desetih. Ker so učitelji spoznali, da nas zlepa ne bodo spravili k zdravi pameti, so še sami začeli plesati. Tisto noč smo plesali vse do enih po polnoči.

Drugo jutro niti k zajtrku nisem šel. Zbudil sem se ob enajstih, zajtrk pa je bil že ob sedmih. Spanje sem še malo podaljšal in v hotel sem prišel ravno, ko so prihajali h kosilu. Po kosilu smo se žalostni poslovili od sinjega Jadrana. Med potjo nam je nekoliko ponagajala zveza med avtobusoma, ki sta se ločila in smo se sešli šele po petdesetih kilometrih. Kasneje ni bilo nič hujšega več in smo v nedeljo ob enih po polnoči prispeli na šolsko dvorišče, kjer nas je že čakalo vse polno zaskrbljenih staršev.

Tako se je končal moj tridnevni izlet na morje. Zlepa ga ne bom pozabil, kajti takšnih zabav, kot tiste tri večere, si ne morem privoščiti.

Jože Zagorec

PRIŠLA SI

Prišla si ..... kot dih svobode.

Utrujen korak

in

boleč pogled

ozre se v daljavo,

sreče želeč.

Prišla si ..... kot dih ljubezni.

Pesem srca

in

psalm sveta

odmeva v daljavo

brezciljnih želja.

Prišla si ..... kot dih življenja.

Pesem oči

in

idila dni

še vedno živi

v srcih ljudi.

Dario Iskra

Posebej me veseli, da se pod članki in pesmimi pojavlja toliko imen; to dokazuje, da ima glasilo široko zaledje sodelavcev. Nekateri prispevki kažejo izrazito dobre žanrske prijeme in nakazujejo velike možnosti razvoja.

Branje nam bo koristilo iz več razlogov. Najprej bomo spoznali utrip našega malega semenišča, po drugi strani pa lahko vrednotili literarne poskuse mlade generacije, ki se pripravljajo na jutrišnje odgovornejše naloge.

(dr.Drago Klemenčič, Družina)

MOJE RAZMIŠLJANJE

Mlad sem. Dopolnil sem osemnajst let in v dobo, ko bi moral že nekoliko razumneje gledati na svet in življenje. Pravijo, da postane človek z osemnajstimi zrela osebnost, formiran človek, a jaz tega ne čutim. Od mene pričakujejo zrelejših dejanj, jasnih odločitev, ne "zelenih" besed, a jaz se jim čudim, ker tako mislijo. Prav z mojim otroškim vedenjem prihajam z odraslimi v konflikt, v konflikt s tistimi, ki imajo izkušnje ...

Rad hodim po vinogradu in občudujem komaj razpete popke. V njih vidim življenje, bodočnost, sadove, pa mi pravijo, naj ne sanjarim.

Rad občudujem luno, tisočere zvezde in zaželim srečo utinku, ki je šinil, čez nebo. V vsem tem vidim Njega in njegovo stvariteljsko moč. Kamor se ozrem, povsod je On, pa mi pravijo, naj grem molit pred tabernakelj, če hočem najti Boga.

Rad gledam ptice, kako svobodno letajo po širnem nebu. Občudujem jih in si želim delček njihove svobode, pa mi pravijo, da je imam še preveč!

Najlepše mi je sedeti v travi, na kateri se lesketa rosa, obsijana od sonca. Počutim se kakor otrok, ljubim to roso, ljubim cvetice, čebele na njih, ljubim vse, pa mi pravijo, da ne znam ljubiti.

Rad bi jim povedal, da ne vedo in ne znajo vsega, a pravijo: ko starejši govorijo, naj mlajši molčijo.

Pokažem jim svoj članek, ki sem ga s težavo napisal. Težko sem izlil notranja čustva na list in ko jim ga pokažem pravijo, naj preštudiram Cicerona, da bom znal pisati.

Prižgem si cigareto, da bi zgledal kot odrasli, da bi se uvrstil med nje, ki imajo izkušnje, pa mi pravijo: "Ne, nikar! Še kesal se boš!", a sami v istem trenutku to počnejo.

Večkrat prisluhnem "ta starij", ki obtožujoče govorijo: "Ej, ta današnja mladina ne ve, kaj bi. Ko smo bili mi mladi, da, takrat

je bilo vse drugače ..." Ne zavedajo pa se, da so oni tisti, ki so ustvarili današnji svet.

Hočem jim še naprej dokazovati, da še ni vse izgubljeno, kot si predstavljajo, pa mi pravijo, da še ne vem, kaj je življenje.

Hočem, hočem ...

Ne! Saj nima smisla, da jim še naprej pripovedujem, kaj imam rad in kaj hočem. Spoznal sem, da sem za njih še otrok in da ocenjujejo moža le po tem, ali se že brije ali ne. Pravim jim, da brada še ne naredi človeka, a oni mislijo drugače! Na koncu me obsodijo, da imam slabo mišljenje in naj nikar še druge ne spravljam na tako pot.

In vendar je življenje lepo. Vem, da sem mlad, poln energije, poln idej in načrtov. Vem, da moram to mladost sam ovrednotiti, da bom postal tisto, kar hočejo danes od mene.

Čutim tisočere žarke, ki me obsevajo, milino narave, čutim Njega, ki daje vsemu življenje in ki tudi mene dviga in mi daje zalet.

Ciril Štokelj

JANEZU ZA ROJSTNI DAN!

Dragi Janez

Ne vem, kaj naj ti voščim. Ob taki priložnosti se vedno počutim neprijetno. Tista voščila: "Vse najboljše, da bi ...", so mi že zoprna, saj so fraze, izrečene le zato, da se pač nekaj reče. Podobne so tistim kot: "Danes je pa lepo vreme". Taka fraza ni nikoli pristna, iz srca.

Janez, čeprav so mi fraze odveč, ne najdem drugih besed. Želim ti vse, kar si sam želiš: zdravja, veselja, sreče. Te stvari imajo ljudje za največje vrednote.

Kdaj je človek zdrav, vesel, srečen? Kdaj mu teče vse gladko? Mislím, da si ti Janez lahko srečen. Ni treba veliko, da užiješ srečo. Ljudje je ne uživajo samo zato, ker so tako sebični, žejni vsega, a z ničemer zadovoljni. Sebičnost jim

prinaša občutek nesreče. Ob tvojem rojstnem dnevu, dragi Janez, ti želim, da bi znal biti srečen že ob najbolj drobnem daru Njega. Da bi se vedno zavedal Njegove veličine in ljubezni do tebe. Saj ti je pred sedemnajstimi leti podaril življenje. Še vedno te vodi po poti k Sebi. Ti, Janez, Mu z veseljem slediš. Kolikokrat se sliši: "Šel je za fajmoštra, pa tako fejst fant je bil. Prav škoda ga je, ker je bil vedno tako nasmejan." Takih ljudi ne razumem. Janez, zavidam ti, ker te je Bog izbral za duhovnika. Želim ti, da bi uspešno nadaljeval študij, da bi postal Kristusov duhovnik,

Da bi v življenju našel zavetje pri Njemu, ki te ljubi, ti želi

prijatelj

Janez Kobal

SILHUETA

Majhen preblisk
v tvojih očeh,
majhen nasmeh,
pustih dni
živi, živi
v nočnih snih.

Spev daljave
tvojega srca,
spev mladosti
tvojih želja,
živi, živi
samo za me.

Dario Iskra

Z veseljem smo se Isker lotili in jih prebrali. Tako smo vas malo bolj spoznali, saj se drugače ne srečamo, razen na duhovni obnovi. Morda bo kdaj priložnost tudi za pravo srečanje?

(Semeniščniki ljubljanskega
malega semenišča)

SANJE

Šepet srca
o lepoti dni.
preživetih prerokov,
o lepoti neba
lažnih pilotov,
o lepoti sveta
izgubljenih potnikov,
o lepoti cesta
bosih beračev,
o lepoti voda
potopljenih mornarjev,
o lepoti gora
mrtvih planincev,
o lepoti vsega
praznih robotov,
je laž brezmejnih dni

Šepet srca,
strune kitar
zvene v daljavo
lažnih noči.

Šepet srca
o davnini sveta.

Dario Iskra

Nikoli nisem bil pesnik, vedno pa rad preberem lepo pesem, pa naj bo sestavljena v klasičnem metrumu ali sodobnejšem prostem verzu. Reči moram, da so nekateri pesniški poskusi v tej številki "Isker" prav v redu in kažejo pravilen odnos do vezane besede.

(dr.Drago Klemenčič, Družina)

NEVIHTA

Nebo so prekrili črni oblaki,
težki oblaki.

So ptice rjovele,
kričale,
sonce klicale.

So ptice rjovele,
kričale,
da bi oblake pregnale,
luč priklicale.

So ptice rjovele,
kričale,
med tem pa oblaki
dež so izlili in strela vstrelili,
da je grmelo, se bliskalo,
se svetilo.

So ptice rjovele,
kričale,
veter klicale.

Sonce posije,
veter zapiha,
se vonj po nevihti razbije,
na nebesnem svodu pa
mavrica zlata zasije.

Janko Kunej

Posamezni sestavki so bolj skopi. Vendar pa se dobi tudi kaj, kar že presega srednješolsko zagnanost. Npr. str. 27 (prva številka Isker) "Greh". Čeprav zelo izgubljena tematika, pa vendar izredno sveže izrazoslovje. Brez dvoma je to ena od izredno posrečenih stvari, ki pri avtorju nekaj obeta ... Korajžno naprej!

(Ambrož Kodelja, Grahovo
ob Bači)

TIH POGOVOR

Stojim ob velikem, mogočnem drevesu.
Trdno stoji
in drobne se veje lahkotno upogibajo,
k meni se sklanjajo.

Nekaj se v meni dogaja,
Nekdo me razdvaja
in zopet počasi skupaj me zлива.

Poslušam.

Tiho, mirno, neslišno mi pravi:
Bodi orodje v njegovih rokah.

Martin Krapež

BOLAN SEM BIL IN STE ME OBISKALI

Zdravemu človeku je težko prodreti v skrite globine srca in odkriti, kaj se v bolniku dogaja. Bolniku se obzorje zožuje. V njem se vse podira, padajo načrti, gine življenska moč, prihodnost je negotova, zbegan postaja. Mlademu, zdravemu človeku sta trpljenje in bolezen neznana.

Že dolgo sem vedel, da je neka žena bolna. Vsi so vedeli, da ji zahrbtna bolezen ne bo prizanesla, saj je bila žena vse bolj izčrpana. Imela pa je upanje, da bo ozdravela: sredstva sodobne medicine so jo toložila.

Bila je že več mesecev bolna, a je nisem obiskal. Zdelo se mi je, da bi jo moj obisk le dolgočasil. Po dolgem času pa sem se le odločil za obisk.

Takoj ob pogledu na drobno, izsušeno telo me je stisnilo. Obšla me je tesnoba, kot bi sam čutil del njenega trpljenja. Pozdravil sem, sicer nekam zbegano, pa vendar z nasmehom. Tudi ona me je obdarila z nasmehom.

Sedel sem na stolico ob postelji. Nekaj trenutkov sva molčala, nato je spregovorila. Spraševala je. Skušal sem odgovarjati.

Zanimalo jo je moje življenje, življenje mojih domačih in, kar me je najbolj presenetilo, zanimalo so jo moje težave, težave moje okolice. Pozabila je nase in na svoje trpljenje ter se popolnoma vživela v trpljenje drugega. Zato mi je bolnica postala prijateljica in k njenemu ležišču sem šel v resnici po nasvet.

Med pogovorom je večkrat utihnila, v očeh se ji je zalesketala solza. Bog ve, kaj je ona v tistem trenutku premišljevala.

Omenila je tudi svoje trpljenje: "Vse življenje sem trpela. Bila je vojna, na našo družino je takrat pritiskala silna revščina. Tudi potem smo živeli v stalnem pomankanju. Danes, ko bi lahko bolje živela, pa moram trpeti. Ko bi vsaj vedela zakaj moram prav jaz trpeti, ko bi vsaj vedela ... ; saj v življenju nisem nič hudega storila."

Teh besed sem se bal. Kaj naj odgovorim? Naj jo tolažim, da bo ozdravela? Ne, sama je dobro vedela, da zanjo ni več pomoči in moje besede bi bile le laž. Molčal sem.

Kmalu sem vstal, v grlu me je stiskalo. Ponudila mi je izsušeno desnico. Na hitro sem se poslovil in zbeganih misli odšel proti domu. Življenje je mešanica veselja in žalosti. Tudi trpljenje je treba sprejeti, čeprav ne vemo, čemu je namenjeno.

Nekako po dveh tednih sem jo spet obiskal. Nisem si dal miru. Čutil sem, da jo moram še enkrat obiskati.

Zazrl sem se v njeno do kraja izmučeno telo. Njen obraz je bil še bolj suh, njen glas pa hripav in skoraj nerazumljiv. Sedel sem na rob postelje. Nekaj časa sva se pogovarjala, potem pa je tiho rekla: "Pripravljena sem. Ne bojim se več smrti. Ne bojim se zapustiti mlade družine, ker vem, da jo bo spremljala božja roka, ki je tudi mene vodila skozi življenje."

Njene besede so se mi zarile globoko v srce. Nikoli jih ne bom pozabil. Kaj naj ji rečem? Tudi tokrat sem ostal brez besed. Opazil sem njeno utrujenost, dvignil sem se, ji še poslednjič stisnil roko, s tem pa povedal vse, kar sem mogel.

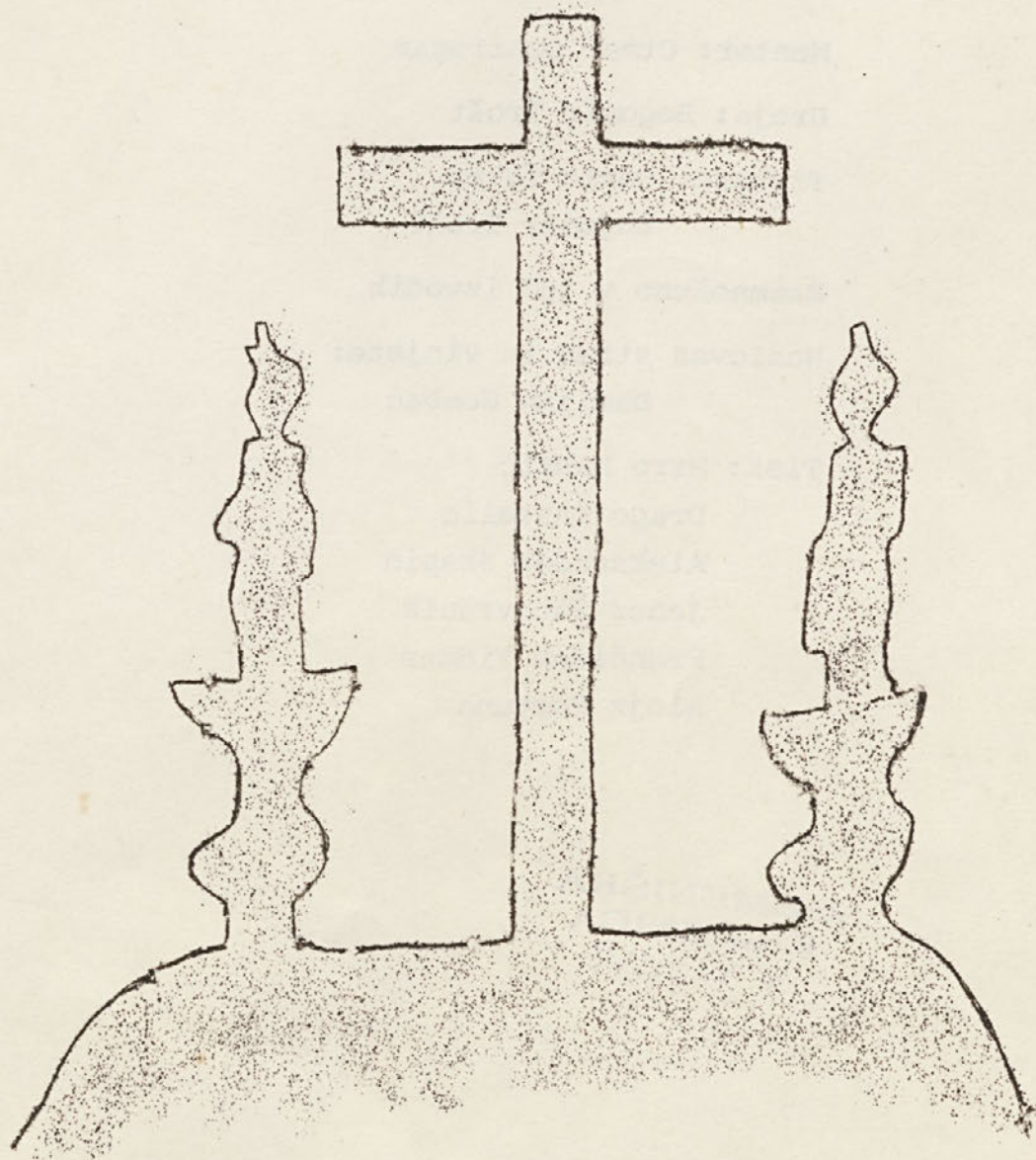
* * *

Čez nekaj dni je prišla vest, da je žena umrla. Po dolgem trpljenju jo je Gospod poklical k sebi. "Dovolj je trpela", so govorili ljudje. Trpela pa je v zaupanju v Njega.

Stal sem ob mrtvaškem odru. Med cvetjem in svečami je ležala ona, ki mi je še na smrtni postelji dajala napotke, kako naj živim svojo mladost, da bi dosegel življenski cilj. Njen obraz je bil čudovito miren, ustnice so se rahlo smehljale. Nisem mogel odtrgati pogleda z obraza, ki je govoril o spokojnosti in miru.

Franc Likar

ISKRE: glasilo semeniščnikov v Vipavi

Leto: XII

Številka: 2 21. 12. 1979

Naslov uredništva:

Vipava 149 65271 Vipava

Mentor: Otmar Črnilogar

Ureja: Bogomir Trošt

Tipkata: Dario Iskra

Bogomir Trošt

Razmnoženo v 350 izvodih

Naslovna stran in vinjete:

Damijan Gombač

Tisk: Miro Mahnič

Drago Kastelic

Aleksander Skapin

Janez Suhovršnik

Frančišek Vidmar

Alojz Fortuna

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

Šolsko glasilo
KNJIŽNICA
Leto XII,

ISKRE

Inv.št.
19068

Škofjiska gimnazija

Semenišče Vipava

19068